

פ ר ט י כ ל מס. 4
=====

מישיבה רביעית של "הועד המשותף לתכנון חקלאי והתישבותי" סיום 12.7.49,
במשרד החקלאות, הקריה.

נוכחים: ח. הלפרין, ש. בלאס, י. כרמון, י. ויץ, ר. ויץ, (י. קנר).
מוזמנים - א. עמיר, א. חנוכי.

סדר היום: תריש אדמות.

א. עמיר ממציא לחברי הועד רשימות סטטיסטיות על שטחי הפלחה במשק
העברי (בחש"ח 415,000; בחש"ט 963,300, מהם 548,000 באדמה
נטושה); סיכום שטחי אדמה נטושה שהוחכרו ע"י משרד החקלאות
(ס"ח 1,048,258 ד'); מצב העיבוד של האדמות הנטושות שהוחכרו
(נחרשו או עובדו 548,000 ד. ; נשאר לעיבוד 498,258 ד. מהם
כ-150,000 ד. חשודים במיקוש); הערכת שטח המזרע במדינה (בין
שנים לשנים ורבע מליון דונם מלבד הנגב).
לדעתו מלבד מליון דונם שהוחכרו כבר אפשר להעביר לעבוד שטח
נוסף של 500-800 אלף דונם אדמה.

א. חנוכי בשלטון ישראל נמצא שטח של כ-8 מליון דונם אדמה. מהשטח הנ"ל
נמצאים 1,800,000 ד. בידי קק"ל ואנשים פרטיים (ומהוכו מעובד
שטח של 1,000,000 ד.) 1,000,000 ד' אדמה הוחכר ע"י משרד
החקלאות; 500,000 ד. נמצאים בידי ערבים במדינת ישראל; שטח
של 1,300,000 ד. יש צורך להכשיר לעיבוד; שטח אדמה העולה על
מליון דונם ניתן לתריש ולעיבוד (מהדרום עד איסוד קולה -
700,000 ד.; מקולה עד קו היפה-צמח - 200,000 ד.; מקו היפה-צמח
עד הגבול הצפוני - 100,000 ד.).

יוסף ויץ אנו דנים על האדמה הנטושה. בחוף הים יש כ-960,000 ד. אדמה
(כולל פרדסים); בעמק יזרעאל - 128,000 ד.; בעמק החולה -
52,000 ד. בערך; עמק הירדן וביח שאן - 81,000 ד.; בס"ח
בעמקים קרוב למליון ורבע ד. אדמה. בהרי הגליל, השומרון,
יהודה ושפלת יהודה - כ-850,000 ד. ס"ח כללי - 2,070,000 דונם
אדמה נטושה שהיחה מעובדה בעבר. מהשטח הנ"ל עובדו כבר עד
כח כ-550,000 ד., המטעים תופסים שטח של 600,000 ד., יש להניח
כי 300,000 ד. ייחרשו לכרב והשאלה היא האם ואיך יעובד השטח
הנוחר של 600,000 ד. אדמה. מלבד זאת נמצא בידנו שטח של
1,230,000 ד. אדמה הניתנה לעיבוד בנגב הצפוני.

רענון ויץ קיימים קשיים בהבטחה עיבוד מליון הדונם שהוחזר. למשקים רבים הסרים כלים, זרעים זבלים וכו'. הדבר בכל זאת יבוצע ויש אפשרות לעשות סידורים לעיבוד של 150,000 ד. נוספים (שליש חטה, שליש שקורה ושליש כרב נח). אך לזה דרושים כ-280,000 ל"י בציוד והלואות.

א. עמיר בנגב היוץ 2 מליון דונם מעובדים. עכשיו יצא השטח סכלל שמוש. אם נשאירו בור חתינה לכך הוצאות הסורות ביהס לסוף הקרקע, עכברים וכו'. כל עיבוד בנגב אינו מבטיח הוצאות מניחה את הדעה. רק משקים שישבו במקום אאא יהיו מסוגלים לעבוד.

ל. אשכל האפשר לעבוד את השטחים הנרתבים שבנגב ע"י שמוש במכונות גדולות מאלה הנחוגות עד כה בארץ, ולו לחרוש שטחי בלבד. מציע להחכיר שטחים לחקופה העולה על שנה.

יוסף ויץ לפנינו 4 בעיות:

(1) עיבוד השטח הסומסר-כהצי מליון ד. - אנו מקוים כי יעבוד.

(2) עיבוד השטח הניחן לעיבוד שעדיין לא הוחזר - 400,000 ל. (150,000 ד. מזה יעובדו בהחאם להצעתו של מר רענון ויץ).

(3) עיבוד מטעים. ושטחי הרים - 650,000 ד. - על כן יש לערוך דיון מיוחד.

(4) בנגב הצפוני יש לעבוד בתקדם האפשרי לפחות 500,000 ד. אפשר לעשות זאת ע"י הקמת 25 ישובים, שכל אחד מהם יקבל 20,000 ד. אדמה, ובעונה הקרובה יהיה עליו לעבוד 4-5,000 ד. היחר לכרב הורף.

על הממשלה להשתתף בהכנת הכרבים ולהבטיח הלואה מינימלית של 1-1 ל"י לדונם עבור השטח הזרוע (100,000 ד.).

ה. הלפרין האפשר להטיל על המשקים הקיימים עבוד שטח נוסף של 200,000 ד. מלבד 150-200,000 ד. שהסוכנות מוכנה לשאת בעיבודו.

י. ויץ בעלי הון פרטיים מוכנים לחכור שטח של 100-200,000 ד. לחקופה של 3-4 שנים, ומסכימים לעזור כל שטח שיהיה דרוש להתישבות.

טובים: (1) מחלקת ההתישבות תגיש הצעה לעיבוד 150-200,000 ד. משרד החקלאות יעזור בהסדר הציוד והשגה ערבות ממסלחית להלואה של ל"י אחד לדונם.

(2) לברר את אפשרות עיבוד השטח של 200-250,000 ד. ע"י המשקים הקיימים. במידה שהמשקים לא יוכלו לעבוד את השטח הנ"ל - לדון בתצעות של אנשים פרטיים.

2. הישיבה הבאה תחייב ביום ג' 19.7.49 בשעה 5 אחה"צ.

מזכיר הועד

יק/מה.